Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 26. apríla 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora – Prisťahovalecká politika – Smernica 2008/115/ES – Spoločné normy a postupy členských štátov na účely návratu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín – Článok 6 ods. 2 – Rozhodnutie o návrate spolu so zákazom vstupu na obdobie troch rokov – Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý je držiteľom platného povolenia na pobyt vydaného iným členským štátom – Neumožnenie zo strany vnútroštátneho policajného orgánu tomuto štátnemu príslušníkovi odísť na územie tohto iného členského štátu predtým, než voči nemu prijme toto rozhodnutie o návrate“

Vo veci C-629/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (Správny súd Göteborg rozhodujúci ako imigračný súd, Švédsko) z 27. septembra 2022 a doručený Súdnemu dvoru 7. októbra 2022, ktorý súvisí s konaním:

A.L.

proti

Migrationsverket,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda ôsmej komory M. Safjan (spravodajca), sudcovia N. Piçarra a N. Jääskinen,

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vo veci sa rozhodne odôvodneným uznesením súlade s článkom 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

* Jazyk konania: švédčina.

Uznesenie

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi A.L., štátnym príslušníkom tretej krajiny, neoprávnene sa zdržiavajúcim vo Švédsku, a Migrationsverket (Migračný úrad, Švédsko) vo veci rozhodnutia tohto úradu o zamietnutí správneho odvolania, ktoré podal A.L. proti rozhodnutiu o návrate, ktoré voči nemu prijal švédsky policajný orgán, a proti následnému rozhodnutiu o zákaze vstupu do Švédska.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 1 smernice 2008/115 s názvom „Predmet úpravy“ stanovuje:

„Touto smernicou sa ustanovujú spoločné normy a postupy, ktoré sa majú uplatňovať v členských štátoch na návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade so základnými právami ako všeobecnými zásadami práva Spoločenstva a medzinárodného práva vrátane záväzkov týkajúcich sa ochrany utečencov a ľudských práv.“

4 Článok 2 tejto smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“ v odseku 2 stanovuje:

„Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že túto smernicu nebudú uplatňovať na štátnych príslušníkov tretích krajín:

a) ktorým sa v súlade s článkom 13 [nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 105, 2006, s. 1)], odoprel vstup, alebo ktorí boli zadržaní príslušnými orgánmi v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajšej pozemnej, vzdušnej alebo vodnej hranice členského štátu a ktorí následne v tomto členskom štáte nezískali oprávnenie alebo právo na pobyt;

b) ktorým sa podľa vnútroštátneho práva uložil návrat ako trestná sankcia alebo návrat z trestnej sankcie vyplýva, alebo voči ktorým prebieha extradičné konanie.“

5 Článok 4 uvedenej smernice s názvom „Priaznivejšie ustanovenia“ stanovuje:

„1. Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté priaznivejšie ustanovenia:

a) dvojstranných alebo mnohostranných dohôd medzi Spoločenstvom – alebo Spoločenstvom a jeho členskými štátmi – a jednou alebo viacerými tretími krajinami;

b) dvojstranných alebo mnohostranných dohôd medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi a jednou alebo viacerými tretími krajinami.

2. Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek ustanovenie acquis Spoločenstva v oblasti prisťahovalectva a azylu, ktoré môže byť priaznivejšie pre štátneho príslušníka tretej krajiny.

3. Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby bolo dotknuté právo členských štátov prijať alebo zachovať ustanovenia priaznivejšie pre osoby, na ktoré sa uplatňuje ak sú zlučiteľné s touto smernicou.

4. Pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú podľa článku 2 ods. 2 písm. a) vyňatí z rozsahu pôsobnosti tejto smernice, členské štáty:

a) zabezpečia, že zaobchádzanie s nimi a úroveň ich ochrany nie sú menej priaznivé oproti tým, ktoré sú uvedené v článku 8 ods. 4 a 5 (obmedzenia uplatňovania donucovacích opatrení), v článku 9 ods. 2 písm. a) (odloženie odsunu), v článku 14 ods. 1 písm. b) a d) (urgentná zdravotná starostlivosť a zohľadnenie potrieb zraniteľných osôb) a v článkoch 16 a 17 (podmienky zaistenia) a

b) dodržiavajú zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia.“

6 Podľa článku 6 tej istej smernice s názvom „Rozhodnutie o návrate“:

„1. Členské štáty vydajú rozhodnutie o návrate každého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na ich území bez toho, aby boli dotknuté výnimky uvedené v odsekoch 2 až 5.

2. Od štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu a majú platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, ktoré vydal iný členský štát, sa vyžaduje, aby bezodkladne odišli na územie tohto iného členského štátu. Ak dotknutý štátny príslušník tretej krajiny túto požiadavku nedodrží alebo ak sa z dôvodu verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti požaduje jeho bezodkladný odchod, uplatňuje sa odsek 1.

3. Členské štáty nemusia vydať rozhodnutie o návrate štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na jeho území, v prípade, ak si dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny vezme späť iný členský štát na základe dvojstranných dohôd alebo dojednaní platných v čase nadobudnutia účinnosti tejto smernice. V takom prípade členský štát, ktorý vzal späť dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny, uplatní odsek 1.

4. Členské štáty môžu kedykoľvek rozhodnúť o udelení samostatného povolenia na pobyt alebo iného oprávnenia poskytujúceho štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na ich území, právo na pobyt z humanitárnych dôvodov, dôvodov hodných osobitného zreteľa alebo iných dôvodov. V tomto prípade sa nevydáva rozhodnutie o návrate. Ak sa rozhodnutie o návrate už vydalo, zruší sa alebo sa pozastaví jeho účinnosť na dobu trvania platnosti povolenia na pobyt alebo iného oprávnenia, ktorým sa udeľuje právo na pobyt.

5. Ak v prípade štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu prebieha konanie o obnovenie povolenia na jeho pobyt alebo iného oprávnenia udeľujúceho právo na pobyt, tento členský štát bez toho, aby bol dotknutý odsek 6, zváži možnosť upustiť od vydania rozhodnutia o návrate až do ukončenia uvedeného konania.

6. Táto smernica nebráni členským štátom prijať rozhodnutie o ukončení legálneho pobytu spolu s rozhodnutím o návrate a/alebo rozhodnutím o odsune a/alebo o zákaze vstupu v jednom správnom alebo súdnom rozhodnutí alebo akte v zmysle ustanovení ich vnútroštátnych právnych predpisov, a to bez toho, aby boli dotknuté procesné záruky ustanovené v kapitole III a v iných príslušných ustanoveniach práva Spoločenstva a vnútroštátneho práva.“

7 Článok 11 smernice 2008/115 s názvom „Zákaz vstupu“ znie:

„1. K rozhodnutiam o návrate sa pripája zákaz vstupu:

a) ak sa nestanovila lehota na dobrovoľný odchod, alebo

b) ak sa nesplnila povinnosť návratu.

V ostatných prípadoch sa k rozhodnutiam o návrate môže pripojiť zákaz vstupu.

2. Dĺžka trvania zákazu vstupu sa určí s náležitým zohľadnením všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a v zásade nesmie presiahnuť päť rokov. Päť rokov však môže presiahnuť v prípade, ak štátny príslušník tretej krajiny predstavuje vážnu hrozbu pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť.

…“

Švédske právo

8 § 6a kapitoly 8 utlänningslag (2005:716) [zákon (2005:716) o cudzincoch] stanovuje:

„V prípade vyhostenia podľa paragrafov 2, 3 alebo 6 [tejto kapitoly] cudzinca, ktorý je držiteľom platného povolenia na pobyt alebo inej formy povolenia udeľujúceho právo na pobyt v inom členskom štáte Európskej únie, príslušný orgán požiada cudzinca, aby z vlastnej iniciatívy odišiel do tohto iného členského štátu [Únie] v primeranej lehote. Príslušný orgán môže rozhodnúť o vyhostení len vtedy, ak cudzinec takejto žiadosti nevyhovel.

Prvý pododsek sa neuplatňuje, ak:

…

(5) je pravdepodobné, že cudzinec nevyhovie žiadosti.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

9 Dňa 23. marca 2022 bol A.L., štátny príslušník tretej krajiny, podrobený cestnej kontrole vo Švédsku. Počas tejto kontroly švédsky policajný orgán konštatoval, že A.L. nemal vo Švédsku ani povolenie na pobyt, ani pracovné povolenie. Mohol však predložiť chorvátske povolenie na pobyt platné do 25. júna 2022 a tvrdil, že pracuje pre chorvátsku agentúru, ktorá prenajala jeho služby švédskemu podniku.

10 V ten istý deň tento policajný orgán prijal rozhodnutie, ktorým nariadil A.L. opustiť švédske územie. Toto rozhodnutie bolo spojené s trojročným zákazom vstupu do Švédska. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že policajný orgán nepožiadal A.L., aby z vlastnej iniciatívy odišiel do Chorvátska, lebo bolo pravdepodobné, že by takejto žiadosti nevyhovel.

11 A.L. odcestoval do Záhrebu (Chorvátsko) 1. apríla 2022.

12 A.L. podal na Migračnom úrade správne odvolanie proti rozhodnutiu uvedenému v bode 10 tohto uznesenia. Keďže daný úrad zamietol toto odvolanie, A.L. podal proti tomuto zamietavému rozhodnutiu žalobu na Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (Správny súd Göteborg rozhodujúci ako imigračný súd, Švédsko), ktorý je vnútroštátnym súdom predkladajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania.

13 Tento súd sa pýta, či je § 6a kapitoly 8 zákona o cudzincoch (2005:716), ktorým sa do švédskeho právneho poriadku implementuje článok 6 ods. 2 smernice 2008/115, zlučiteľný s touto smernicou.

14 Je pravda, že tento § 6a prvý odsek stanovuje v súlade s článkom 6 ods. 2 smernice, že príslušný vnútroštátny orgán musí umožniť štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý má právo na pobyt v členskom štáte, aby odišiel do tohto štátu z vlastnej iniciatívy predtým, ako rozhodne o jeho prípadnom návrate. Uvedený § 6a druhý odsek bod 5 však stanovil výnimku, ktorá nebola stanovená v článku 6 ods. 2 uvedenej smernice, teda pokiaľ je pravdepodobné, že štátny príslušník tretej krajiny do tohto členského štátu neodíde, rozhodnutie o návrate sa môže voči nemu prijať bez toho, aby mu tento orgán predtým umožnil odísť do tohto členského štátu.

15 Za týchto okolností Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (Správny súd Göteborg rozhodujúci ako imigračný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Ako sa má vykladať článok 6 ods. 2 smernice 2008/115? Má sa vykladať tak, že štátny príslušník tretej krajiny musí byť požiadaný o okamžitý návrat z členského štátu, v ktorom sa zdržiava neoprávnene, do členského štátu, v ktorom má platné povolenie na pobyt, pokiaľ sa okamžitý odchod štátneho príslušníka tretej krajiny nevyžaduje z dôvodov verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti?

2. Poskytuje smernica 2008/115 alebo iné predpisy EÚ usmernenie o tom, aké sú dôsledky, ak vnútroštátny orgán nevydá potrebnú žiadosť podľa článku 6 ods. 2 smernice 2008/115? Znamená nevydanie potrebnej žiadosti, že rozhodnutie o odsune a rozhodnutie o zákaze návratu sú neplatné?

3. Ak článok 6 ods. 2 smernice 2008/115 obsahuje takúto požiadavku a následok, je dostatočne jasný a presný na to, aby mal priamy účinok?

4. Je vnútroštátna právna úprava, akou je švédska právna úprava v § 6a kapitoly 8 zákona [(2005:716)] o cudzincoch, ktorá zavádza dodatočné výnimky z prípadnej povinnosti vydať [žiadosť], zlučiteľná s právom Únie?“

O prejudiciálnych otázkach

16 Podľa článku 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak odpoveď na prejudiciálnu otázku možno jednoznačne vyvodiť z judikatúry alebo ak odpoveď na takúto otázku neponecháva priestor na odôvodnené pochybnosti, Súdny dvor môže na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia.

17 Toto ustanovenie treba uplatniť v prejednávanej veci.

O prvej a štvrtej otázke

18 Svojou prvou a štvrtou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 2 smernice 2008/115 vykladať v tom zmysle, že príslušné orgány členského štátu sú povinné umožniť štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území tohto členského štátu a ktorý je držiteľom platného povolenia na pobyt alebo iného oprávnenia udeľujúceho právo na pobyt vydaného iným členským štátom, odísť do tohto štátu predtým, ako voči nemu prípadne prijmú rozhodnutie o návrate, aj keď tieto orgány považujú za pravdepodobné, že tento štátny príslušník nevyhovie žiadosti odísť do tohto iného členského štát.

19 Podľa článku 6 ods. 2 smernice 2008/115 sú štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu a sú držiteľmi platného povolenia na pobyt alebo iného oprávnenia udeľujúceho právo na pobyt vydaného iným členským štátom, povinní bezodkladne odísť na územie tohto iného členského štátu. Ak dotknutý štátny príslušník tretej krajiny nesplní túto povinnosť alebo ak sa vyžaduje okamžitý odchod štátneho príslušníka tretej krajiny z dôvodov verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti, uplatňuje sa odsek 1 tohto článku 6. Toto posledné ustanovenie stanovuje, že členské štáty vydajú rozhodnutie o návrate voči každému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na ich území.

20 Z tohto článku 6 ods. 2 teda vyplýva, že štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, ale ktorý je držiteľom platného povolenia na pobyt alebo iného oprávnenia udeľujúceho právo na pobyt vydaného iným členským štátom, je potrebné predtým, ako sa voči nemu vydá rozhodnutie o návrate, umožniť odísť do tohto posledného uvedeného štátu, s výnimkou, že to vyžaduje verejný poriadok alebo národná bezpečnosť [pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. februára 2021, M a i. (Presun do členského štátu), C-673/19, EU:C:2021:127, bod 35, ako aj citovanú judikatúru].

21 Toto ustanovenie však nemožno vykladať v tom zmysle, že stanovuje výnimku z pôsobnosti smernice 2008/115, ktorá dopĺňa výnimky upravené v jej článku 2 ods. 2 a umožňuje členským štátom neuplatňovať spoločné normy a postupy týkajúce sa návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa na ich území zdržiavajú neoprávnene, pokiaľ sa odmietnu bezodkladne vrátiť na územie členského štátu, ktorý im priznáva právo na pobyt [rozsudok z 24. februára 2021, M a i. (Presun do členského štátu), C-673/19, EU:C:2021:127, bod 36].

22 Naopak v prípade, že sa títo štátni príslušníci odmietnu okamžite vrátiť na toto územie, sú členské štáty, na území ktorých sa títo štátni príslušníci zdržiavajú neoprávnene, v zásade povinné podľa článku 6 ods. 2 smernice 2008/115 v spojení s odsekom 1 tohto článku prijať rozhodnutie o návrate, ktoré uvedeným štátnym príslušníkom ukladá povinnosť opustiť územie Únie [rozsudok z 24. februára 2021, M a i. (Presun do členského štátu), C-673/19, EU:C:2021:127, bod 37 a citovaná judikatúra].

23 Ako okrem iného vyplýva tak z jej názvu, ako aj z článku 1 smernice 2008/115, táto smernica stanovuje „spoločné normy a postupy“, ktoré majú uplatňovať všetky členské štáty na návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín. Z vyššie uvedeného výrazu, ako aj zo všeobecnej štruktúry tejto smernice vyplýva, že členské štáty sa môžu odchýliť od uvedených noriem a postupov len za podmienok stanovených touto smernicou, najmä za podmienok stanovených v jej článku 4 (rozsudok z 28. apríla 2011, El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, bod 32).

24 Tento článok 4 vo svojom odseku 3 priznáva členským štátom právo prijať alebo zachovať pre neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín priaznivejšie ustanovenia, než stanovuje smernica 2008/115, ak sú zlučiteľné s touto smernicou. Táto smernica ale neumožňuje členským štátom uplatniť prísnejšie normy v oblasti, ktorú smernica upravuje (rozsudok z 28. apríla 2011, El Dridi PPU, C-61/11, EU:C:2011:268, bod 33).

25 V tejto súvislosti Súdny dvor tiež uviedol, že smernica 2008/115 presne stanovuje postup, ktorý má každý členský štát uplatniť na návrat štátnych príslušníkov tretích krajín neoprávnene sa zdržiavajúcich na ich území a stanovuje poradie jednotlivých po sebe nasledujúcich štádií tohto postupu (rozsudok z 28. apríla 2011, El Dridi PPU, C-61/11, EU:C:2011:268, bod 34).

26 Vzhľadom na tieto úvahy treba konštatovať, že výklad článku 6 ods. 2 smernice 2008/115, podľa ktorého by toto ustanovenie umožňovalo príslušným orgánom členských štátov prijať rozhodnutie o návrate, ak je „pravdepodobné“, že dotknutý štátny príslušník tretej krajiny nevyhovie žiadosti o okamžitý návrat na územie členského štátu, ktorý mu vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, by sa rovnalo zavedeniu výnimky, ktorá nie je stanovená v článku 6 ods. 2, a preto by zbavilo toto ustanovenie jeho potrebného účinku.

27 Vzhľadom na tieto dôvody treba na prvú a štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 2 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že príslušné orgány členského štátu sú povinné umožniť štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území tohto členského štátu a je držiteľom platného povolenia na pobyt alebo iného oprávnenia udeľujúceho právo na pobyt vydaného iným členským štátom, odísť do tohto iného členského štátu predtým, ako voči nemu prípadne prijmú rozhodnutie o návrate, aj keď tieto orgány považujú za pravdepodobné, že tento štátny príslušník nevyhovie žiadosti odísť do tohto iného členského štátu.

O tretej otázke

28 Svojou treťou otázkou, ktorú treba preskúmať v druhom rade, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 2 smernice 2008/115 vykladať v tom zmysle, že v rozsahu, v akom vyžaduje, aby členské štáty umožnili štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, odísť do členského štátu, ktorý im vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt predtým, než prípadne voči nim prijmú rozhodnutie o návrate, má priamy účinok, a preto sa ho môžu jednotlivci dovolávať pred vnútroštátnymi súdmi.

29 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že vo všetkých prípadoch, v ktorých sú ustanovenia smernice obsahovo bezpodmienečné a dostatočne presné, sú jednotlivci oprávnení odvolávať sa na ne pred vnútroštátnymi súdmi voči dotknutému členskému štátu, pokiaľ tento štát neprebral túto smernicu do vnútroštátneho právneho poriadku v stanovenej lehote alebo ju prebral nesprávne [rozsudok z 1. augusta 2022, TL (Neprítomnosť tlmočníka a neexistencia prekladu), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, bod 49, ako aj citovaná judikatúra].

30 V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že norma Únie je na jednej strane nepodmienená, ak povinnosť v nej stanovená nezávisí od žiadnej podmienky a jej vykonávanie a účinky nepodliehajú prijatiu žiadneho aktu inštitúcií Únie alebo členských štátov, a na druhej strane dostatočne presná na to, aby sa na ňu jednotlivec mohol odvolať a aby ju sudca mohol aplikovať, je vtedy, ak povinnosť ukladá jednoznačným spôsobom [rozsudok z 1. augusta 2022, TL (Neprítomnosť tlmočníka a neexistencia prekladu), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, bod 50, ako aj citovaná judikatúra].

31 Súdny dvor okrem toho rozhodol, že hoci smernica ponecháva členským štátom určitú mieru voľnej úvahy pri prijímaní spôsobov jej vykonania, možno sa domnievať, že ustanovenie tejto smernice je bezpodmienečné a presné, pokiaľ jednoznačne ukladá členským štátom povinnosť dosiahnuť presne vymedzený výsledok, ktorá nie je viazaná žiadnou podmienkou týkajúcou sa uplatnenia pravidla, ktoré stanovuje [rozsudok z 1. augusta 2022, TL (Neprítomnosť tlmočníka a neexistencia prekladu), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, bod 51 a citovaná judikatúra].

32 V tomto prípade, ako je uvedené v bode 25 tohto uznesenia, smernica 2008/115 podrobne stanovuje postup, ktorý má každý členský štát uplatňovať pri návrate neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, a stanovuje poradie, v akom sa majú uskutočniť jednotlivé fázy tohto postupu.

33 V tejto súvislosti zo znenia článku 6 ods. 2 smernice 2008/115 vyplýva, že len ak dotknutý štátny príslušník tretej krajiny nesplní povinnosť bezodkladne odísť na územie členského štátu, ktorý mu vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, alebo keď sa jeho bezodkladný odchod vyžaduje z dôvodov verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti, členský štát, na ktorého území sa tento štátny príslušník neoprávnene zdržiava, prijme rozhodnutie o návrate v súlade s článkom 6 ods. 1.

34 Na jednej strane je dôležité poznamenať, že povinnosť členských štátov umožniť štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, odísť do členského štátu, ktorý im vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, je bezpodmienečná, keďže článok 6 ods. 2 smernice 2008/115 nepodmieňuje túto povinnosť vydaním aktu Únie ani neumožňuje členským štátom podmieniť alebo obmedziť rozsah uvedenej povinnosti.

35 Na druhej strane hoci smernica 2008/115 ponecháva členským štátom určitý priestor na voľnú úvahu pri prijímaní praktických opatrení na vykonanie postupu uvedeného v článku 6 ods. 2 tejto smernice, toto ustanovenie jednoznačne ukladá členským štátom povinnosť umožniť štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, odísť do členského štátu, ktorý im vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, predtým, než sa voči nim prijme rozhodnutie o návrate.

36 Vzhľadom na tieto dôvody treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 2 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že v rozsahu, v akom členským štátom ukladá povinnosť umožniť štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, aby odišli do členského štátu, ktorý im vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, predtým, než sa prípadne voči nim prijme rozhodnutie o ich návrate, má priamy účinok, a preto sa ho môžu jednotlivci dovolávať pred vnútroštátnymi súdmi.

O druhej otázke

37 Svojou druhou otázkou, ktorú je vhodné preskúmať ako poslednú, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 2 smernice 2008/115 vykladať v tom zmysle, že ak v rozpore s týmto ustanovením členský štát neumožní štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na jeho území, aby bezodkladne odišiel do členského štátu, ktorý mu vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, predtým, než prijme rozhodnutie o jeho návrate, toto rozhodnutie o návrate a s ním spojený zákaz vstupu sú neplatné.

38 Na základe zásady prednosti práva Únie je každý vnútroštátny súd, pokiaľ nemôže vnútroštátnu právnu úpravu vyložiť v súlade s požiadavkami práva Únie, pri rozhodovaní v rámci svojej právomoci povinný ako orgán členského štátu neuplatniť v spore, ktorý mu bol predložený, každé vnútroštátne ustanovenie odporujúce ustanoveniu práva Únie, ktoré má priamy účinok, ako je v tomto prípade článok 6 ods. 2 smernice 2008/115 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. marca 2022, Landkreis Gifhorn, C-519/20, EU:C:2022:178, bod 101 a citovanú judikatúru).

39 Z toho vyplýva, že každý vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje v rámci svojej právomoci, musí odmietnuť uplatnenie takejto právnej úpravy v spore, ktorý mu bol predložený, pokiaľ nemôže takú vnútroštátnu právnu úpravu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, vyložiť v súlade s právom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. marca 2022, Landkreis Gifhorn, C-519/20, EU:C:2022:178, bod 102).

40 V tejto súvislosti musí vnútroštátny súd zohľadniť najmä skutočnosť, že to prípadne znamená povinnosť prijať všetky opatrenia na uľahčenie plného vykonania práva Únie (rozsudok zo 16. decembra 2010, Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, EU:C:2010:778, bod 53 a citovaná judikatúra).

41 Podľa zásady lojálnej spolupráce stanovenej v článku 4 ods. 3 ZEÚ sú totiž členské štáty povinné odstrániť protiprávne dôsledky takéhoto porušenia práva Únie [rozsudok z 25. júna 2020, A a i. (Veterné elektrárne v Aalter a Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, bod 83]. Z toho vyplýva, že príslušné vnútroštátne orgány vrátane vnútroštátnych súdov, ktoré rozhodujú o žalobe proti aktu vnútroštátneho práva prijatému v rozpore s článkom 6 ods. 2 smernice 2008/115, sú povinné pri výkone svojich právomocí prijať všetky potrebné opatrenia na nápravu nesplnenia povinností vyplývajúcich z tohto ustanovenia zo strany vnútroštátneho orgánu. To môže napríklad podľa vnútroštátneho práva viesť k neplatnosti rozhodnutia o návrate, a teda aj sprievodného rozhodnutia, akým je zákaz vstupu podľa článku 11 uvedenej smernice.

42 Vzhľadom na tieto dôvody treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 2 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že ak členský štát v rozpore s týmto ustanovením neumožní štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na jeho území, aby predtým, než voči nemu prijme rozhodnutie o návrate, bezodkladne odišiel do členského štátu, ktorý mu vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, príslušné vnútroštátne orgány, vrátane vnútroštátnych súdov, ktoré rozhodujú o žalobe proti tomuto rozhodnutiu o návrate a s ním spojenému zákazu vstupu, sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia na nápravu nesplnenia povinností zo strany vnútroštátneho orgánu, ktoré vyplývajú z tohto ustanovenia.

O trovách

43 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

1. **Článok 6 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území,**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   príslušné orgány členského štátu sú povinné umožniť štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území tohto členského štátu a je držiteľom platného povolenia na pobyt alebo iného oprávnenia udeľujúceho právo na pobyt vydaného iným členským štátom, odísť do tohto iného členského štátu predtým, ako voči nemu prípadne prijmú rozhodnutie o návrate, aj keď tieto orgány považujú za pravdepodobné, že tento štátny príslušník nevyhovie žiadosti odísť do tohto iného členského štátu.

2. **Článok 6 ods. 2 smernice 2008/115,**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   v rozsahu, v akom členským štátom ukladá povinnosť umožniť štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, aby odišli do členského štátu, ktorý im vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, predtým, než sa prípadne voči nim prijme rozhodnutie o ich návrate, má priamy účinok, a preto sa ho môžu jednotlivci dovolávať pred vnútroštátnymi súdmi.

3. **Článok 6 ods. 2 smernice 2008/115**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   ak členský štát v rozpore s týmto ustanovením neumožní štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na jeho území, aby predtým, než voči nemu prijme rozhodnutie o návrate, bezodkladne odišiel do členského štátu, ktorý mu vydal platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, príslušné vnútroštátne orgány, vrátane vnútroštátnych súdov, ktoré rozhodujú o žalobe proti tomuto rozhodnutiu o návrate a s ním spojenému zákazu vstupu, sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia na nápravu nesplnenia povinností zo strany vnútroštátneho orgánu, ktoré vyplývajú z tohto ustanovenia.

Podpisy